

הרשות לתכנון
ופיתוח החקלאות
ההתיישבות
הכפר

האגף לתכנון ופיתוח הכפר
האגף לפיתוח כלכלי חברתי בחברה הבדואית בנגב
האגף להתיישבות
האגף לתכנון ובקרה - החטיבה להתיישבות, גרעיני משימה

יום שלישי 05 נובמבר 2019

לכבוד וועדת המכרזים המשרדית
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

שלום רב!

הנידון: בקשה להתקשרות במיזם משותף עמותת "כוכבי המדבר" במיזם משותף "תכנית בוגרים"

רקע על ארגון "כוכבי המדבר"

ארגון כוכבי המדבר הוקם ב-2013 במטרה לפתח דור חדש של מנהיגות בדואית צעירה שתשנה את המציאות בקהילה הבדואית ובמרחב הנגב. הארגון פועל ומחבר בין בני נוער, צעירים וצעירות, הבאים מיישובים ושבתים שונים ליצירת קבוצת מנהיגות מלוכדת שתוביל יחד תהליכים של שינוי. המשימה שלנו היא לתת לחניכי התוכנית שלנו הזדמנויות לפיתוח ומימוש הפוטנציאל שלהם כדי לסייע להם להוביל שינוי ולקדם את החברה הבדואית כחלק משמעותי ומוביל בחברה הישראלית.

כוכבי המדבר מפעיל רצף של תוכניות חינוכיות שכולן מכוונות להשגת מטרת העל שלנו:

גילאי 14-18: בית הספר התיכון כוכבי המדבר למנהיגות

גילאי 14-18: מרכז העשרה רוואפד (בעברית: "יובלים") – לימודי בלתי פורמליים לתלמידי התיכון

גילאי 18-19 (בנים): החממה למנהיגות ויזמות – תוכנית אינטנסיבית הנמשכת שנה בתנאי פנימייה. התוכנית עוסקת בגיבוש זהות, מנהיגות, יזמות, כישורי חיים והקניית מיומנויות וכלים להתפתחות אקדמית ותעסוקתית משמעותית.

גילאי 18-19 (בנות): תוכנית ראידאת (בעברית: "פורצות דרך") – תוכנית אינטנסיבית של העצמה ופיתוח אישי המקבילה לתוכנית החממה לבנים, תוך התאמה לחוזקות ולצרכים הייחודיים של נשים מהחברה הבדואית. התוכנית עוסקת בגיבוש זהות, מנהיגות, יזמות מיומנויות גישור, כישורי חיים, וכלים להשתלבות איכותית באקדמיה ותעסוקה.

גילאי 19-25: תוכנית הבוגרים. זהו השלב בו משימתנו – בניית מנהיגות בדואית חזקה ומשפיעה – מתממשת. התוכנית מספקת מגוון הזדמנויות אישיות, חברתיות, לימודיות, תעסוקתיות וקהילתיות, ומלווה את הצעירים תוך העברת האחריות מן הארגון אליהם.

הפניה

משרד החקלאות ופיתוח הכפר- האגף לפיתוח כלכלי חברתי חברה בדואית ועמותת "כוכבי המדבר", מעוניינים לפעול באמצעות מיזם משותף בפטור ממכרז ע"פ תקנה 3(30).

כאמור, עמותת "כוכבי המדבר" מפעיל תכניות אשר עיקרן, פיתוח מנהיגות ומנהיגים בחברה הבדואית בנגב. תכנית "בוגרים" אותה אנו מבקשים להפעיל במסגרת המיזם המשותף. אנו מצפים כי הארגון יהיה גורם משמעותי בחברה הבדואית אשר יניף דגל של שינוי באמצעות יוזמות חינוכיות, חברתיות ופיתוח מנהיגות מקומית ומנהיגות לכלל החברה בנגב. התוכנית מהווה עבור הצעירים פלטפורמה להמשיך ולהתפתח תוך כדי שהם תופסים עמדות מפתח והשפעה בחברה.

תכנית הבוגרים של כוכבי המדבר, מונה כ- 100 בוגרים. היא מורכבת מבוגרים מכלל הישובים והשבטים. למעלה מ- 60 מהבוגרים לומדים כיום במוסדות אקדמיים שונים, לימודי תואר ראשון או הנדסאי.

עלות התכנית

העלות המשותפת של המיזם הינו 1,400,000 ₪. לשנת פעילות אחת. חלקו של משרד החקלאות מהווה 50% מהעלות, דהיינו 700,000 ₪. חלקה של העמותה מהווה גם הוא 50% מהעלות, דהיינו 700,000 ₪. ההתקשרות הינה שנתיים מיום חתימת ההסכם ע"י חשב המשרד. (ולא לפני סיום ההתקשרות הנוכחית).

עיקרי התכנית

התכנית מבוססת על תחומים מרכזיים בהווה של החברה הבדואית המשתלבות לכדי הגשמת החזון: יצירת דור חדש של מנהיגות בדואית שמקדמת את קהילה הבדואית ומסייעת לה להשתלב באופן אינטגרלי בחברה הישראלית הרחבה ע"מ לצמצם פערים. בנושאים של חינוך, קהילה, תעסוקה ע"י מתן כלים והזדמנות לפרוץ ולהשפיע.

במהלך שנת הפעילות מציעה הרשת הזדמנויות שונות הנוגעות בתחומים הבאים:

- **פיתוח וליווי תעסוקתי** כולל סדנאות והכונה לשוק העבודה, הזדמנויות תעסוקה בעמותה ומחוצה לה בדגש על מיומנויות הדרכה, קשר עם מעסיקים גדולים בדרום והנגשת הזדמנויות תעסוקה.

- **סיוע ללימודים באקדמיה הכולל הכוונה, ליווי צמוד, תמיכה לימודית ורגשית ע"מ למנוע נשירה.**
- **הרחבת סל הכישורים והמיומנויות האישי באמצעות שיחות משוב תקופתיות וסדנאות העשרה והרחבת אופקים.**
- **המשך פיתוח יכולות המנהיגות כולל תכנון והובלת אירועים בתוך ומחוץ לרשת הבוגרים, סדנאות ולימוד בנושא השבטיות והמשפט הבדואי המסורתי. עבור מסלולי השמש והירח- התמקדות ביכולות העברת מסר והובלת התנדבות בקהילה.**
- **מפגשים חברתיים על-שבטיים מגבשים, ע"י ארגון טיולים משותפים לחברי רשת הבוגרים להכרת הארץ והחברה.**
- **יזמות ויזמות חברתיות ע"י הפקה של הצוות המקצועי ומעורבות של חברי הרשת בפרויקט למען הקהילה. הרעיונות והיזמות מגיעים מחברי הרשת במסגרת פעילותם בקהילה.**

המטרות

- ❖ פיתוח רשת כוכבים על שבטיות ופרו אקטיבית שתיזום ותוביל מיזמים חברתיים וכלכליים
- ❖ חיזוק תחושת השייכות והאחריות לקהילה הבדואית ולחברה הישראלית
- ❖ ליווי ותמיכה המכוון לסיום מסלול לימודים איכותי המתאים לבוגר
- ❖ פיתוח יכולות ומוטיבציות לתעסוקה הולמת

תפיסת הפעלה

תהליכי גיוס ומיון- כאמור ארגון כוכבי המדבר מפעיל מסגרות ותכניות שונות שעיקרו פיתוח מנהיגות לחברה הבדואית בדרום, ביי"ס שהינו כפר נוער במסגרות יום (עד בניית כפר הנוער), תכנית חממה, לבנים (בנות בעתיד), רשת בוגרים ובוגרות /להל"ן תכנית הבוגרים. הארגון פונה לבתי ספר, קהילות, ישובים, רשויות ע"מ לקרב אליו אוכלוסיות ולחבר בניהם, עליו לפעול באופן מקצועי ויעיל ע"מ להשיג את היעדים ולוודא שאותם צעירים ובוגרים מתאימים ובעלי פוטנציאל לממש את החזון האישי והקהילתי.

לצורך זה, הארגון בנה מערך גיוס ומיון וכלים יעילים אשר יאפשרו לו להפעיל גורמי מקצוע מתחומים שונים בבניית כל התהליך לאורך השנה, כמו גם מעקב אחר התפתחותם.

בניית התהליך והמנגנון הינו תוצאה של, הפקת לקחים מאופן שבו התנהל הארגון אשר חייבו שינוי ע"מ לבא ככל האפשר בשלבים מוקדמים את סיכויי ההצלחה של הפונים להיות במסגרות השונות לאורך זמן.

תכנית הבוגרים - מיועדת לצעירים שמצויים בשיא תקופת ההתפתחות האישית – חלקם באקדמיה וחלקם בתעסוקה. בשלב זה בחיים, רמת הפניות של הצעירים משתנה, ולא ניתן לצפות שכולם ישתתפו בתוכנית באותו נפח שעות. גם הצרכים של כל אחד משתנים בהתאם ליכולותיו וחוזקותיו הבסיסיות, התמיכה לה הוא זוכה מסביבתו ומשתנים אחרים. בבסיס תוכנית הבוגרים שלנו מוצבת תפיסה חדשנית של חליפה אישית לכל בוגר המיוצרת תוך איזון בין חובות לזכויות, מתוך תפיסה של "מעורבות כהזדמנות לפיתוח". ככל שהבוגר מעורב יותר בעשייה החברתית והקהילתית, כך התוכנית מציעה לו הזדמנויות רבות יותר להתפתחות אישית, תעסוקתית ואקדמית – לצד סיוע בכל היבטי החיים.

א. פעילות התוכנית נחלקות לשלושה מישורים: המישור האישי, המישור הקבוצתי והמישור הקהילתי.

1. פיתוח אישי

לכל חניך ישנו מלווה אישי הבונה ביחד עם החניך ציר פיתוח אישי. בניית התוכנית נעשית תוך מיפוי החלומות, החוזקות והחולשות של החניך

2. גיבוש ורישות

טיפול צעירים אינדיבידואליים מצליחים אינו מספיק ליצירת שינוי בר קיימא בחברה הבדואית. כדי להוביל שינוי אמיתי יש צורך בקבוצה שפועלת יחד לאותן מטרות, דוברת את אותה שפה ומושתתת על אותם רעיונות וערכים. לשם כך תוכנית הבוגרים פועלת כל הזמן לגיבוש הבוגרים כקבוצה אחת הפועלת יחד.

3. פעילות קהילתית

יזמות חברתית ופעילות קהילתית משרתים שתי מטרות חשובות בתוכנית. הראשונה, קידום ופיתוח מענים עבור החברה הבדואית והחברה הישראלית בכלל. השנייה, פיתוח הכוכבים שלנו כמנהיגים חברתיים ומובילי שינוי בקהילה. הפעילות הקהילתית בתוכנית הבוגרים מגוונת, ומושתתת על הובלה של הבוגרים עצמם, זאת תוך ליווי וסיוע של סגל תכנית הבוגרים.

ב. מעורבות הבוגרים בתכנית

כחלק מתפיסת "מעורבות כהזדמנות לפיתוח" התוכנית מציעה ארבעה מסלולים הנבדלים זה מזה ברמת המעורבות של הבוגר, ובהתאם לכך בהזדמנויות הניכרות לפניו. כל בוגר יכול

לבחור עצמאית בין שלושה מסלולים בהתאם לזמינות שלו ולרצון שלו להיות חלק מהתוכנית.

המסלול הרביעי הוא מסלול עם תהליך קבלה, ומספר המשתתפים בו מוגבל.

1. מסלול הכוכבים – רמת המעורבות הנמוכה ביותר. הבוגר הוא חלק מהתוכנית, אך זמנו מוגבל והוא אינו פנוי לקחת חלק בפעילויות שוטפות. במסלול זה אין תהליך התערבות מובנה, והאחריות היא על הבוגר לבקש עזרה וליווי; הבוגר יקבל תמיכה וסיוע בהתאם לפנייתו. בנוסף, הוא ישתתף באירועים ארגוניים ובפעילויות לכלל הבוגרים, ככל שירצה. אירועים אלו כוללים הרצאות העשרה, קורסים שנתיים (אנגלית, זהות ועוד), סמינר שנתי, פעילויות גיבוש כדוגמת טיול, פעילויות ספורט, איפטאר ועוד. במסלול זה רשומים כ- 30 בוגרים.

2. מסלול הירח – רמת מעורבות בינונית. לכל בוגר במסלול זה יבנה ציר פיתוח אישי בתהליך אישי מובנה. הבוגר יפגש עם המלווה מטעם התוכנית לפחות 8 פעמים בשנה, ובין הפגישות יתקיים קשר טלפוני רציף. הבוגר ישתתף בתוכנית לכלל הבוגרים שבונה הצוות המוביל (בוגרים) וסגל העמותה. במסלול זה רשומים כ- 35 בוגרים.

3. מסלול השמש – רמת מעורבות גבוהה. המסלול כולל את כל מרכיבי מסלול הירח, ועליהם נוספים: מפגשים עם מלווה אישי בתדירות גבוהה יותר (מינימום 12 מפגשים בשנה) כולל קשר טלפוני רציף בין המפגשים; פעילות ייחודית למסלול הכוללת סמינר רב יומי וחמישה מפגשי תוכן לאורך השנה ומיזם התנדבותי-קהילתי שנתי. במסלול זה רשומים כ- 25 בוגרים.

4. מסלול מאיץ הכוכבים – רמת המעורבות הגבוהה ביותר. המסלול כולל את כל מרכיבי מסלול השמש, ועליו נוספים: שעתיים התנדבות בשבוע ו-4 שעות שבועיות של העשרה והכשרה; יום למידה מלא מדי חודש בחברת מיטרלי; התמחות בתשלום של בין 40 ל-60 ימים בשנה בתחומים חברתיים-קהילתיים; זמן מובנה בתוכנית לקידום ציר פיתוח אישי במפגשים עם מלווה אישי בתדירות גבוהה. במסלול זה רשומים כ- 10 בוגרים.

צוות

צוות תכנית הבוגרים כולל ניהול משותף בדואי-יהודי, רכזי מסלולים, מלווים אישיים, רכזי אקדמיה ותעסוקה. הצוות כולל יהודים ובדואים, נשים וגברים המדגימים הלכה למעשה את תפיסת הדו-קיום והגיוון המגדרי.

נוסף על סגל כוכבי המדבר, תוכנית הבוגרים שמה דגש על העברת האחריות מן הארגון לבוגרים עצמם. כחלק מתהליך זה, שני צוותי בוגרים לוקחים חלק בניהול התוכנית:

1. צוות היגוי: מורכב מחמישה נציגים נבחרים, אחד מכל מחזור. צוות היגוי קובע מדיניות, משקף את רצונות הבוגרים, וחבריו מהווים גם אנשי קשר בין התוכנית ובין בני המחזור שלהם.
2. צוות מוביל: מורכב משלושה בוגרים ממסלול מאיץ הכוכבים, ותפקידם בצוות נכלל במסגרת ההתמחות שלהם. הצוות אחראי על הוצאה לפועל של התוכנית השנתית הקבוצתית והוא כולל יו"ר, גזבר, ואחראי תוכן ומדיה חברתית.

התקשרות במסגרת תקנה 3.3 מיזם משותף.

סעיף 4.2 בהוראת התכ"מ מספר 7.8.5 מיום 15.5.2012 (להל"ן הוראת התכ"מ) קובע את הסייגים לביצוע התקשרות במסגרת מיזם משותף:

מחויבות לביצוע הפעילות

- במסגרת החלטת הממשלה 3708 מיום 11.9.14, בהמשך לכך בהחלטה 2025 מה 23.9.14 וכן החלטת הממשלה החלטה מספר 2397 מיום 12.2.17 התחייבה הממשלה לבצע פעילויות לשיפור מצבה הכלכלי והחברתי של האוכלוסייה הבדואית תוך השקעת משאבים בתחומי חינוך וחברה כמנוף לחילוץ ולהעצמה. רעיון הקמת כפר נוער על אזורי/שבטי והפעלת תכניות מנהיגות לילדי החברה הבדואית בדרום נתמך ע"י משרדי ממשלה וכן ע"י גופים שונים הפועלים בקרב החברה הבדואית
- היוזמה להקמת כפר נוער וכן תכנית הבוגרים לבוגרי ביה"ס ובוגרי תכנית החממה למנהיגות חברתית הינה, חדשנית ומחוללת שינוי מתוך החברה הבדואית פנימה. שכן היא מכוונת לשינוי חברתי וחינוכי למען השתלבות מהירה בחיים המודרניים ובחברה הישראלית. כידוע, כפרי נוער הם מוסדות ייחודיים המאפשרים להעניק תמיכה רחבה בחניכים לאורך כל שעות היום. אורח החיים בכפר הנוער מאפשר לטפח את חניכיו על כל צרכיהם, במיוחד לאור ההישגים (הנמוכים) הידועים במבחני המיצ"ב, אחוז הזכאים לבגרות וממוצע הציון הפסיכומטרי בקרב אוכלוסיית הבדואים בנגב. נתונים אלה מקשים על השתלבות בלימודים אקדמיים בארץ ובפרט במגמות היוקרתיות.

שיקולים נוספים

- משרד החקלאות ופיתוח הכפר, הרשות לתכנון במשרד החקלאות ופיתוח הכפר – האגף לפיתוח כלכלי חברתי לחברה הבדואית בנגב סבור כי, מדובר בפעילות בעלת ערך רב. זאת לאור העובדה כי קיימת הערכה גדולה לפעולת משרד החקלאות ופיתוח הכפר כמשרד מתכלל. המשרד רואה ביוזמת עמותת כוכבי המדבר להקמת כפר הנוער "חממה למנהיגות חברתית" ו"בתכנית הבוגרים" בפרט, מיזם חברתי וחינוכי בעל חשיבות רבה למען שינוי בחברה הבדואית בכלל, מקום המייצר מרחב משותף לאוכלוסיית הבדואים בנגב ולחברה הישראלית בפרט.
- צמצום הפערים בחברה הבדואית כמו גם מתן הזדמנות שווה לתלמידים לרכוש השכלה ע"מ לייצר מוביליות חברתית, הפעולות יובילו בהמשך את המשתתפים להיות בחוד החנית של החברה הבדואית. אנו מאמינים כי הצעירים הבוגרים יחזרו למקומות יישובם וייקחו חלק בהובלת השינוי לו כולם

- האגף לתכנון ופיתוח הכפר
- האגף לפיתוח כלכלי חברתי בחברה הבדואית בנגב
- האגף להתייערות
- האגף לתכנון ובקרה - החטיבה להתיישבות, גרעיני הטיה

הרשות לתכנון
ופיתוח החקלאות
ההתיישבות
והכפר

מייחלים . אנו סבורים עוד כי, הקמת כפר הנוער עולה בקנה אחד עם החלטות הממשלה שהתקבלו כאמור לעיל.

• מחויבות הממשלה למיזם החינוכי הינה נדבך חשוב ביותר לקשר ולאמון אותו אנו מבקשים להשיג, בקשר לחיזוק ושיפור מצבה הכלכלי, חברתי והחינוכי של החברה.

• לאור האמור לעיל אבקש כי וועדת המכרזים תבחן את בקשתנו להתקשרות במסגרת מיזם משותף.

מצורפים:

- א. טופס פניה לוועדת המכרזים
- ב. פניה לוועדת מכרזים בעניין בקשה להתקשרות במסגרת מיזם משותף.
- ג. מסמך העמותה המפרט את הרקע והמודל החינוכי חברתי של "כוכבי המדבר".
- ד. פרוט תקציבי
- ה.

עזרא חן

מנהל תחום-משילות ושיתוף הציבור

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

הרשות לתכנון

האגף לפיתוח כלכלי חברתי חברה בדואית בנגב

העתקים:

- ד"ר רוני פרום אריכא- מנהלת הרשות לתכנון משרד החקלאות ופיתוח הכפר.
- יריב מן- מנהל אגף פיתוח כלכלי חברתי החברה הבדואית בנגב הרשות לתכנון.
- אריאל למדני-מנהל תחום משאבים ותכנון הרשות לתכנון.